

EDITORIAL

Vagues, exàmens i vacances

Cada any, quan arribem a aquest temps, "la primavera la sang altera". Deixant de banda que "los pajarillos cantan y las nubes se levantan" i que, per tant, és època d'asmes, picors i plugues —encara que enguany no les veiem pas venir— sí que els exàmens i les vagues a les escoles preocupen a la gran majoria dels alumnes i passen els seus neguits per intentar aprovar, a darrera hora, allò que haurien d'haver treballat durant molt de temps. Potser, per això, quan després vindran les vacances, podran repensar els projectes que a principi de curs havien imaginat.

És possible que alguna d'aquestes idees de moments de reflexió arribi a fruitar i que, potser, els resultats que s'obtinguin siguin esplèndids. En canvi si s'arriba a la situació d'una vaga indefinida, fins a final de curs —tal com plantejem avui els estudiants—, els resultats poden ésser deplorables i aleshores les qualificacions escolars no permetin passar el curs ni acabar la carrera.

És per tot això que esperem amb il·lusió les dues setmanes llargues de vacances que farem per Setmana Santa. Ja haurem acabat una Quaresma amb dejunis i abstinències —també ens hem menjat algun bunyol força bo— i unes llargues vacances ens permetran de planejar tot allò que hem fet bé o malament i tot allò que voldríem haver iniciat o acabat i que no ha sigut possible de realitzar. Potser per la Vetlla Pasqual, i després d'haver-nos confessat i perdonat els pecats mortals i venials, trobarem aquella pau i aquella fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida.

Us podeu prendre aquest escrit seriosament, com un motiu més de reflexió pels moments que estem vivint, o com a una novella refrescant i engrescadora, que us ompli les vacances de sentit de l'humor.

L'Ecoeducació

—Ferran Santoyo—

Al llarg de la història el concepte i desenvolupament de l'educació ha anat variant segons els diferents sistemes socio-polítics i filosòfics que s'han succeït. La constatació d'aquest fet és una prova de la dualitat model d'home-model d'educació. Així, trobem diferents concepcions educatives que responen a determinades concepcions de la persona: des de Plató fins els teòrics desescolaritzadors com Illich, passant per les pedagogies personalistes, marxistes, religioses i positivistes, entre d'altres.

Històricament, la recerca d'una educació coherent amb el model actual d'home no ha donat resultat, degut al fort canvi de la societat tecnològica. El tipus d'home actual, fruit d'un llarg procés històric, és positivista, depredador, deshumanitzat i dominador. El model educatiu actual, malgrat els intents alternatius, reflecteix amb més o menys força totes aquestes característiques. És en aquest ampli ventall de concepcions educatives on s'insereix, com una alternativa nova i radical, l'ecoeducació.

L'ecoeducació és el resultat natural del tipus de vida i la concepció de l'home que el moviment ecologista ha desenvolupat al llarg de la seva curta però intensa vida. L'ecologisme és sens dubte el moviment social més important de la dècada dels vuitanta i potser el més important des de la revolució industrial pel trencament que suposa amb tota la societat pre i industrial. L'ecologisme estableix una relació amb la vida, l'entorn i les persones basada en les lleis naturals i l'har-

monia amb el medi biofísic on cada home i dona, cada poble, és inserit. És un moviment alliberador de la natura i de l'home, no violent i enormement creador. Aquest model d'home, que s'autorealitza d'acord amb una relació harmònica amb la natura i la cooperació solidària amb els altres és al que aspira l'ecoeducació.

La definició d'educació des d'una òptica ecologista reflecteix el vincle entre home i entorn, i dona la clau per comprendre la diferència amb els altres models educatius.

L'educació seria aquell procés natural continuat, des del naixement fins a la mort, pel qual la persona desenvolupa totes les seves potencialitats mitjançant una interacció permanentment activa amb la natura i les persones que formen la comunitat i que abraça totes les activitats i esferes humanes: aprenentatge, intel·lecte, sentiments, afectivitat, coneixements, psicomotricitat i totes aquelles que ens pugem imaginar.

Aquesta definició i les característiques que se'n deriven donen a l'ecoeducació el seu caràcter original i innovador. L'educació actual, sigui quin sigui el seu model, es troba "objectivitzada", és a dir, se li ha tret el seu tarannà natural i s'ha convertit en un objecte més de consum, tal i com l'home modern ha fet amb tot el món biològic. L'ecoeducació no pretén ser una panacea. No és perfecta, com cap empresa humana, però obre un camp pràcticament inexplorat en les formes, continguts, llocs, actituds, valors

i perspectives educatives actuals.

El model educatiu ecologista comporta profunds canvis en l'educació actual. Globalitza i unifica tots els coneixements de forma que el subjecte educatiu compregui el funcionament de l'entorn local i global i sigui conscient del seu paper positiu o negatiu dintre del medi. Actua sobre el propi subjecte fent que sigui ell qui s'autoeduqui en les seves relacions amb la comunitat i l'entorn. Fomenta l'esperit solidari i pacífic, així com el respecte a la resta de persones, a la natura i a totes les cultures. L'aprenentatge actiu, desenvolupat com a conseqüència de l'educació lliure, conforma la creativitat i la crítica, i porta l'individu a participar activament a les tasques socials. En efectuar-se el procés educatiu en qualsevol lloc, s'acaba amb la institució escolar com posseïdora única del coneixement, descentralitzant l'educació i portant-la a tots els grups socials. La figura de l'educador cobra importància en la mesura que ajuda i guia el desenvolupament del nen, treballant amb ell en l'observació i experimentació del món i en la seva autoformació crítica.

Les diferències amb l'educació actual són massa grans, raó per la qual l'ecoeducació només pot arribar a fer-se realitat en la mesura en que el sistema social (i l'educatiu) canviïn, que l'ecoeducació es converteixi en una forma d'aprendre, sentir i viure per tota una societat depèn de tots nosaltres i del nostre desig per arribar a conformar una Terra en la que la paraula vida expressi tot el que en ella es troba.

* Ferran Santoyo és educador ecologista. Estudia segon curs de Magisteri a l'Escola de Mestres Blanquerna. Ecopacifista i objector de consciència, és soci de la Societat Catalana d'Educació Ambiental i membre d'Alternativa Verda-Moviment Ecologista de Catalunya.

ANUNCIEM ALS NOSTRES LECTORS QUE LES DUES PROPERES SETMANES NO SORTIRÀ PLAÇA GRAN PER VACANCES.

PREMSA VALLESANA

PlaçaGran
Crònica del Vallès Oriental

Edita
Premsa Vallesana
President
Jesús Solsona i Ollé

Redactors, col·laboradors i corresponents: Míriam Viaplana, Míriam Torres, Joan Sala Vila, Llorenç Pascual, Eugeni Estrada, Pitu Cornet, Francesc Pujol, Montserrat Saboya, Montserrat Mir, Joan Serrat, Josep Bosch, Martí Parera, Xavier Marí, Esteve Sala, Ofèlia Roca, Juli Valls, Pere Comas, Salvador Estany, Pere Valls, Genís Sunyol, Francesc Rocasalbas, Martí Boada, Pere Mateu, Santiago Cucurella, Lourdes Cu-

bells, Jaume Rodri, Joan Colomé, Josep Macià i Macià, Josep Garcia. Esteve Gironella, Jordi Ribó (fotografia).
Redacció, Administració i Publicitat: Roger de Llúria, 1 r. - Tel. 870 47 09 (Dues línies)
Fax: 870 47 09 - 08400 Granollers
Fotocomposició: Edicatsa
Impressió: Editorial Gironina, S.A.
Dipòsit legal: B 332278
Distribució: Rafael Palomo

"Plaça Gran" és un setmanari plural que no ha de compartir necessàriament les opinions dels seus col·laboradors, que són atribuïdes únicament a les persones que les signen.

Autodeterminació, per què?

Joan Sala i Vila

En una democràcia, la majoria del vot esdevé voluntat popular. Hom pot no estar-hi d'acord en el fons, però la llei és llei i allò que mai no es pot fer és actuar-hi en contra mentre la cambra legislativa no la derogui. La resolució de la no renúncia a l'autodeterminació, fou aprovada, per majoria, pel Parlament de Catalunya. Potser els ajuntaments no tenen l'obligació legal de manifestar el seu suport, però existeixen lleis que només tenen una força moral i aquesta és indefugible. A vegades la força moral és la força de la història. I l'actual moment històric esdevé essencial per a Catalunya. Hom no pot renunciar a la seva identitat. I l'autodeterminació significa una defensa de la identitat. La dècada dels noranta ha començat amb el signe de recuperar identitats. I Catalunya no n'és aliena. El fracàs d'estructures polítiques que capitalitzaven el progrés, palesa la necessitat de reformar les arrels dels orígens. La realitat natural dels pobles i les persones davant els interessos polítics i econòmics en

forma de grans potències i multinacionals. Una lluita desigual que l'àrbitre natural de la història es proclama definitiu guanyador al que fou primerament vençut. Sortosament el verdader protagonista de la història no n'és ni la política, ni l'economia sinó l'home que pot errar quan converteix aquestes en amos i ell esdevé el seu esclau. La història és fruit de la vida de les persones que es serveixen de la política de l'economia i de la cultura per teixir-la. I aquest teixit no és de cap manera uniforme ni pot ser-ho. La diferència neix de la mateixa naturalesa de l'home, que malgrat necessitar irreversiblement de la convivència, crea naturalment col·lectivitats històriques diferenciades que segueixen models de vida diversos. I això és una realitat. Models de vida que per subsistir necessiten interrelacionar-se, relació que genera riquesa i millores, i no ha de menar mai a la mort. Ontològicament les diferències vivencials no han de ser pas de signe hostil. La realitat de la diferència és la base de la solidaritat i de la convivèn-

cia. I és precisament en nom de la convivència universal que defensem el dret a l'autodeterminació perquè volem complir el deure d'aportar a la convivència universal la nostra col·laboració, recolzada en la nostra manera de ser i en la nostra cultura, diferenciades. I el fet diferencial català, malgrat a desgrat, és acceptat i reconegut, encara que perseguit. Defensem l'autodeterminació del nostre poble des del dret i des del deure. I aquest dret i aquest deure són irrenunciables.

Per coherència filosòfica, per coherència democràtica, i per solidaritat universal he signat i encaçalat la llista de ciutadans que hem enviat una carta oberta a l'alcalde de Granollers, a la federació local del PSC-PSOE i a les Delegacions de CDC i UDC demanant que la resolució del Parlament de Catalunya figuri en un proper ple del Consistori de Granollers. Penso que seria necessària una nombrosa adhesió i que s'enviessin en aquest sentit moltes cartes al director. Perquè hem d'entendre que autodeterminació no és guerra sinó llibertat.